DEŞTEPTAREA

Foaie naţională independentă.

Apare odată pe săptămână.

Abonamente: Pe un an 6 cor. Dusă acasă sau cu poşta 8 coroane. Pentru străinătate 15 franci. Numeri singuratici 10 bani.

Redacţiunea şi Administraţiunea: TIPOGRAFIA CIURCU & COMP., BRAŞOV. Strada Hirscher Nr. 11.

Inserţiuni se primesc cu preţurile cele mai reduse după învoială. Preţul normal 5 bani 1 cm. pătrat. »Manuscrise nu se înapoiază«.

Semne îmbucurătoare.

Braşov, 24 Aprilie v. 1914.

In învălmăşala politică de azi, dar mai cu seamă în neliniştea, ce trebue să ne cuprindă din punct de vedere economic, când vedem, că totul stagnează şi parecă şi natura s'a conjurat asupra acestei ţări, ca să-i creieze zile amare, ne cade bine a putea scoate la ivială câte un punct luminos în politica de guvernament, câte un semn îmbucurător de îndreptare a unei stări de lucruri, care a produs atâta amărăciune pe partea Românilor, fără ca dintrânsul să fi putut trage cel mai mic folos Maghiarii din patria noastră comună.

Este vorba de ordinul No. 52261 1914 al Ministrului de culte în chestiunea aşezării şcoalelor poporale şi edificării acelor localuri, prin care se reduc în mare parte pretensiunile exagerate de până acuma faţă de ele şi de ordinul prezidial al Ministrului de culte No. 1797 1914 relativ la limba de propunere a Religiunii în institutele poporale de învăţământ, prin care se scoate din vigoare ordinul ministerial din 23 Octombre 1908 No. 106 276 şi pe care îl publicăm în întregime mai la vale.

Când ne reamintim revolta sufletească, ce s'a produs în urma procedurei draconice a inspectorilor şcolari în chestiunea localurilor de şcoală, din cari multe au fost închise pe motive de tot şubrede şi astfel s'au cauzat păgubi enorme materiale şi morale confesiunilor, iar pe de altă parte când ne revocăm în memorie protestarea unanimă a confesiunilor autonome şi a bisericilor noastre româneşti încontra ordinului de acum şase ani, prin care învăţământul Religiunii nu mai era permis să se predea în limba maternă a elevilor şi în limba bisericii, ni se ia o grea lespede de pe inimă acum, când guvernul din îndemn propriu şi în considerarea intereselor bine înţelese ale poporului vine şi trage cu buretele peste nişte dispoziţiuni, cari au produs atât de mult rău în sinul cetăţenilor.

In faptul acesta al guvernului, pentru care merită recunoştinţă din partea tuturor celor cu simţ de dreptate, vedem noi un bun început şi o bună pornire pe drumul aplanării de conflicte de prisos provocate prin dispoziţiuni inoportune în massele poporului nostru blând şi inofensiv şi ne cade bine a putea constata curând după discusiunea înfocată a chestiunii româneşti şi ca răspuns la încordările provocate de meetingurile şi demonstraţiunile recente contra politicei din Monarhia austro-ungară, cel puţin acest început de bunăvoinţă şi echitate din partea guvernului nostru. Cât de bine era, dacă aceste măsuri se publicau cu ceva mai înainte, pentruca sinoadele eparhiale ale bisericei noastre să poată lua cunoştinţă oficială de cuprinsul lor, din care apoi să se facă cea mai largă publicitate, după cum şi merită să se facă.

Se va obiecta poate că, prin aceste ordine s'a şters simplu o nedreptate, ce am fost îndurat. Presupunem chiar, că ar fi aşa. Dar oare nu este o faptă bună, vrednică de recunoştinţă şi revocarea unor ordine jignitoare şi îndreptarea unei nedreptăţi, ce ni se făcuse, fără ca noi să fi fost în stare a ne apăra contra ei? Recunoaşterea unei greşeli e semnul cel mai laudabil de bărbăţie şi de demnitate, iar nerecunoaşterea acestui fapt este mai condamnabilă decât persistarea în rătăcire.

Din parte-ne avem o singură dorinţă, ca adecă să ne fie dat o înregistra cât mai des asemenea fapte vrednice ale guvernului, pentru ca să se vădiască astfel, că n'au fost zadarnice tratativele, şi fără pact şi fără convenţiuni scrise şi subscrise, prin bunăvoinţă se poate ajunge la bunăînţelegere.

Vorbirea de deschidere

a Inaltpreasfinţitului domn arhiepiscop şi Mitropolit Ioan Meţianu

(Urmare.)

Chiar şi numai din acestea văzând Domnilor că mai este încă foarte mult de lucrat până să ne apropiem măcar de ajungerea scopului suprem şi că la continuarea acelor lucrări trebue să apelăm la concursul tuturor alor noştri, şi cu deosebire la acela al D-Voastră, ca reprezentanţi ai clerului şi poporului nostru, Vă rugăm a ne oferi acel concurs, în măsură tot mai mare, şi afară de acest sinod, mai intrevenind şi stăruind şi D-Voastră la clerul şi poporul nostru din jurul D-Voastră, să ţină cu toată tăria, nu numai la biserica străbună dar şi la fica ei, şcoala confesională, şi să aducă toate jertfele posibile la sprijinirea acestor sfinte aşezăminte.

Spuneţi şi D-Voastră Domnilor, tuturor alor noştri, că cele două aşezăminte sfinte ne sunt cea mai scumpă moştenire, la care nouă de fericiţii noştri străbuni, moştenire prin care ni-am păstrat în tot trecutul nostru viforos, precum ne vom păstra, şi în viitor, cele mai preţioase tezaure, legea, limba şi datinile strămoşeşti, apoi mai angajaţi şi mai luaţi într'ajutor la aceste lucrări salutare şi pe fruntaşii din jurul D-Voastră, ba chiar şi pe soţiile D-Voastră, cum fac aceasta cu frumos succes, şi soţiile fruntaşilor altor confesiuni. Căci numai aşa vă veţi putea împlini, mai cu mult succes, marea datorinţă către Dumnezeu, popor şi patria-mamă, şi veţi avea şi binecuvântarea lui Dumnezeu şi a oamenilor.

La cari toate mai implorând şi din acest loc darul şi ajutorul cel puternic al lui Dumnezeu, declar sesiunea sindului nostru arhidiecezan ordinar pe anul 1914 de deschisă. —

Sinodul arhidiecezan.

Duminecă, în 13/26 Aprilie s'a deschis în Sibiiu sesiunea ordinară a sinodului arhidiecezan.

După terminarea sfintei liturgii s'a oficiat chemarea Duhului Sfânt şi s'a făcut stropirea cu apă sfinţită. Inaltpreasfinţitul Domn Arhiepiscop şi Mitropolit Ioan Meţianu a fost condus apoi la reşedinţă, iar deputaţii sinodali s'au întrunit în catedrală şi au trimes o deputaţiune, care să invite pe Exelenţa Sa la deschiderea sesiunii sinodale.

Urmând învitării, Inaltpreasfinţia Sa, vine în catedrală şi ocupând loc la masa presidială, aşezată în faţa sfântului altar, deschide sesiunea anului acestuia a sinodului arhidiecezan prin discursul publicat în numărul trecut al ziarului nostru.

Vorbirea a fost ascultată cu mare atenţiune de deputaţii sinodali şi de celălalt public care a azistat la deschiderea sinodului Excelenţa Sa, numeşte apoi notari interimali ai sinodului pe d-nii: Mateiu Voileanu şi Lazar Triteanu, din cler, iar dintre mireni: Dr. George Proca, Dr. P. Roşca, Dr. O. Ghibu şi E. Todoranu.

Biroul şi comisiunile se constituie apoi în următorul mod:

In Birou. Lazar Triteanu, Mateiu Voileanu din cler. Dr. Onisifor Ghibu, Dr. George Proca, Dr. Pavel Roşca Eugen Todoran mireni.

Comisiunea verificătoare: Vasile Duma Romul Furduiu, Iovian Murăşan din cler; Dr. Gavril Buzura, Dr. Valer Moldovan, Dr. Enea Papiu, Dr. Ioan Pop, Dr. Ioan Şenchea, Victor Tordăşianu mireni.

Comisiunea organizătoare: Dr. Ilarion Puşcariu. Nicolae Ivan, Dr. Eusebiu Roşca din cler; Vasile Almăşan, Parteniu Cosma, Dr. Nicolae Comşa, Nicolae Garoiu, Ioan de Preda, Dr. Aurel Vlad mireni.

Comisia bisericească: Sergiu Medean, Dr. Vasile Saftu, Gal. Şagău din cler; Dr. Nicolae Bălan, Dr. Augustin Bodea, Dr. George Măcelariu. Dr. Eugen Meţianu, Dr. Iosif Popescu, Iosif Puşcariu mireni

Comisia şcolară. Dr. Ioan Lupaş, Zevedeiu Murăşian, Dr. Ioan Stroia din cler; Nicolae Bogdan, Dr. Zosim Chirtop, Victor Păcală, Octavian Joga, Virgil Oniga, Dr. Nicolae Vecerdea mireni.

Comisia financiară: Nicolae Borzea, Vasile Damian, Dumitru Moldovan din cler; Ioachim Fulea, Dr. Iancu Meţianu Dr. Vasile Preda, Dr. Ioan Popescu, Dr. Octavian Vas, Arseniu Vlaicu, mireni.

Comisia petiţionară: Constantin Demian, Vasile Domşa, Ioan Hamsea din cler; Dr. Ştefan Chiriloviciu, Dr. Petru Groza, Nicolae Macrea, Dr. Ioan Marghitta, Dr. Nerva Oncu, Dr. Ioan Papp, mireni.

Şedinţa a doua s'a ţinut

Marţi în 28 Aprilie.

După autentificarea procesului verbal se presintă rugarea unor Invăţători pensionaţi, ca consistorul arhidiecezan, să intrevină la guvern în scopul ca pensiunea lor să fie urcată.

Comisiunea organizătoare raportează prin raportorul general *Ioan A. de Preda asupra raportului despre activitatea consistorului plenar arhidiecezan*, dela ultima sesiune sinodală până astăzi.

Raportorul propune ca raportul să fie luat la cunoştinţă după unele observări, pe cari le face pentru orientarea deputaţilor sinodali.

Dr. Onisifor Ghibu constată din raport, că economul seminarial e încredinţat şi cu propuneraa cântărilor bisericeşti, ceeace nu e corect. Propune să fie numit un profesor special pentru cântările bisericeşti. Mitropolitul dă lămuririle necesare spunând că instituirea s'a făcut numai din necesitate şi numai în mod interimal. Dr. Nicolae Bălan e de părerea, că postul de spiritual al seminarului nu poate fi cumulat cu al economului. După lămuririle Exc. Sale sinodul ia raportul consistorului plenar arhidiecezan la cunoştinţă şi pe articole.

Urmează raportul *comisiunii bisericeşti* Raportorul *Dr. Vasile Saftu* propune: a)

Partea din raport referitoare la funcționarea conferențelor preoțești se ia cu plăcere la cunoștință. b) Consistoriul să binevoiască a continua cu supunerea și în viitor a activității conferențelor preoțești unei critici obiective și drepte, dojenind pe preoții neactivi și înbărbătând pe cei activi. c) Raportul despre împlinirea misiunii preotului Constantin Proca, trimis ca comisar consistorial in America, se ia cu plăcere la cunoștință, invitându-se consistoriul, ca să continue cu organizarea sistematică a parohiilor gr. ort. din America. Punctele celelalte din raportul consistorial raportorul propune să fie luate la cunoștință.

Deputatul Dr. Nicolae Bălan constată că între preoții bisericii noastre din America sunt și de aceia, cari nu-și împlinesc misiunea. Roagă deci, ca în viitor să fie mai bine aleși păstorii sufletești trimiși pe seama credincioșilor noștri din America.

Deputatul *Dr Ioan Lupaș* scoate la iveală *lipsa de sentiment religios moral la o parte a inteligenței poporului nostru*, chiar și la unii, cari ocupă posturi de încredere, legate de răspundere în biserica noastră. Atrage atențiunea consistorului asupra acestei împrejurări, in scopul, ca să se iee măsuri de îndreptare.

Sinodul primește propunerea raportorului comisiunei bisericești, votând cele trei concluse propuse.

Urmează *comisiunea financiară*. Raportorul *Nicolae Borzea* propune luarea la cunoștință a tuturor punctelor din raportul consistorului, iar cu privire la cele cuprinse în raport. referitor la fondul de pensiune, comisiunea propune ca să fie invitat consistoriul să iee cele mai energice măsuri, ca restanțele fondului să fie încassate, iar cu ocasiunea compunerii noului statut să se îngrijască și de noui resurse pentru augmentarea fondului.

Dr. *Ioan Stroia* constată că printre preoțime esistă o anumită nemulțămire pentru fondul de pensiune. Arată scăderile constatate în jurul administrării acestei instituțiuni și propune, ca să se compună cu grăbire un proiect nou de statute, care *să fie predat și conferențelor preoțești spre studiare și opinionare, iar cu agendele fondului să fie încredințată o persoană care are și priceperea cuvenită și zelul necesar pentru o astfel de instituțiune însemnată.*

Sinodul primește propunerea comisiunei financiare, cu adaosul făcut de deputatul Dr. Ioan Stroia.

Cu privire la censurarea rațiociniilor comisiunea financiară constată un progres îmbucurător. —

Ședința a treia

Mercuri în 29 Aprilie.

P. C Sa. Protosincelul *Dr. Eusebiu R. Roșca*, director seminarial face după o motivare potrivită, propunerea următoare:

»La §-ul 26 din regulamentul afacerilor interne, votat prin concluzul Nr. 111 din 1892 să se adaugă următorul text:

Atât președintele, cât și deputații, față de concluzul adus, au drept a validita *vot separat*, care este a se prezenta președintelui în scris în timp de 24 ore dela închiderea ședinței în care s'a anunțat votul separat și se aclude la protocolul ședinței. Cei ce-și separează votul, nu sunt responsabili pentru urmările concluzului, dar în votul separat nu se pot validita alte motive, decât cele accentuate în ședință și întru cât nu s'ar respecta această recerință, sinodul face rectificările necesare față de cele susținute în votul separat.

Votul separat prezentat după espirarea terminului nu se consideră.«

Propunerea se predă spre censurare comisiunei organisătoare a sinodului.

In numele *comisiunii școlare*, raportează *Victor Păcală*, asupra raportului consistorului arhidiecezan, ca senat școlar.

La discuția pe articole, conform propunerei raportorului, datele referitoare la gimnaziul din Brașov se iau la cunoștință. Sinodul își exprimă durerea prin sculare pentru moartea profesorului pensionat *Lazar Nastasi*. Conzistorul se invită să studieze chestia *ridicării școalei inferioare reale din Brașov la rangul unei școale medii complete, cu opt clase.*

Celelalte puncte din raportul consistorului către sinod se iau la cunoștință. Discuție se naște la punctul referitor la *salarele învățătorești*.

Discuție se naște și la punctul referitor la *catehizare*. Comisiunea propune instituirea de cateheți în Alba-Iulia, Orăștie, și Mureș-Oșorheiu, conform conclusului sinodal din anul trecut.

Deputatul *Nicolae Ivan*, arată motivele, cari au împiedecat executarea conclusului sinodal din anul trecut.

Deputatul *Dr. Onisifor Ghibu* crede că sinodul nu poate strica acuma aceea ce a hotărât la anul. E pentru executarea concluzului din anul trecut, cerând catihet și pentru Blaj. I. P. S Sa constată, că catiheți sunt pretutindenea în locurile amintite de oratori. Preoții sunt încredințați cu catehizarea. Când vor fi mijloace, vor fi numiți catiheți speciali.

Sinodul decide să fie executat *după putință* concluzul din anul trecut.

La punctul referitor la *conferențele învățătorești* deputatul Dr. Nicolae Bălan propune, să se introducă și *conferențele catihetice*, cu catiheții dela școalele medii. Deputatul Dr. Onisifor Ghibu primește propunerea, cu adaosul, ca la conferențe să fie admiși și catiheții dela școalele elementare poporale. Deputatul *Dr. Saftu* propune acceptarea propunerei deput. Dr. Bălan, dar executarea să fie lăsată în grija consistoriului. Sinodul decide în acest înțeles.

Raportorul *comisiunei organizatoare Nicolae Ivan* citește raportul consistorului către sinod, în chestia *zidirei seminariului* și propune luarea raportului cu aprobare la cunoștință, pe lângă exprimarea mulțumitei I. P. S. Sale pentru colecta întreprinsă în favorul seminarului. Consistorul să fie invitat ca să facă raport amănunțit despre luarea edificiului în primire și despre rezultatul colectei. Propunerea se primește, cu adaosul deput. Dr. Saftu, ca să se esprime recunoștință preoțimei, care și de astă dată și-a făcut datorința contribuind cu sume însemnate la colecta pentru seminar

Acelaș raportor citește raportul consistorului către sinod în chestia *gimnaziului din Brad* și făcând istoricul afacerii amintește că marele mecenat Vasile Stroescu, a dat pentru Gimnaziul din Brad suma de 100.000 coroane făcân pe calea aceasta posibilă ridicarea nouei zidiri necesare pe seama gimnaziului din Brad. Raportorul propune, să se iee cu aprobare la cunoștință raportul consistorului în chestia gimnaziului din Brad, și să se esprime mulțămită marinimosului donator Vasile Stroescu pentru suma dată pe seama gimnaziului din Brad, aducându-i-se aceasta la cunoștință. Se primește propunerea comisiunii.

Se citește apoi raportul consistorului arhidiecezan către sinod *în chestia hotelului din piața Hermann* și strada Șaguna din Sibiiu. Se propune luarea raportului la cunoștință cu aprobare, îndrumându-se consistorul, să arate în sesiunea viitoare esact cheltuelile avute cu ridicarea hotelului. Propunerea se primește.

Raportorul *comisiunei școlare, Dr. Ioan Lupaș* comunică cuprinsul raportului consistorului cu privire la *viața internă a școalelor noastre*. Constată că situația e tot cea veche, deși consistorul a făcut tot posibilul pentru îndreptarea și îmbunătățirea situației. *Propune înaintarea unei reprezentațiuni la guvern pentru modificarea dispozițiilor din legea școlară dovedite de neexecutabile.*

I. P. S. Sa comunică, că congresul a hotărât înaintarea unei reprezentațiuni și consistoriul mitropolitan s'a ocupat cu chestia aceasta, dar a aflat, că nu e timpul potrivit pentru a se face remonstrația.

După o discuție mai lungă, se primește propunerea deputatului Lazar Triteanu, *ca remonstrația să se facă în numele bisericii întregi, prin consistorul mitropolitan.* —

Celelalte propuneri ale comisiunei școlare, în legătură tot cu raportul consistorului de viața internă a școalelor noastre, se primesc din partea sinodului, așa cum le-a presentat comisiunea și dintre cari cele mai insemnate sunt următoarele:

Consistorul să intrevină la locul competent pentru modificarea planului de învățământ.

Invățământul alternativ introdus de probă într'o școală se aprobă și consistorul se îndrumă a pregăti terenul pentru generalisarea lui;

Introducerea lucrului manual în pedagogie se ia la cunoștință și se recomandă consistorului estinderea lui și asupra elevilor din teologie.

(Va urma).

Din Delegațiuni.

Vorbirea succesorului de tron.

La primirea Delegațiunilor în palatul regal succesorul tronului archiducele *Francisc Ferdinand* a ținut următoarea vorbire în numele Majestății Sale Regelui, care a fost impedecat prin boală să participe la această ocaziune solemnă:

»Majestatea Sa imperială și apostolică regală mi-a dat onorifica insărcinare, ca să o reprezint.

Am luat la cunoștință cu vie mulțumire asigurarea D-Voastră de fidelă supunere și alipire pentru persoana preaînălțatului nostru Monarh și nu voiu întârzia să aduc la cunoștința Maiestății Sale acest act de fidelitate

Dela sesiunea ultimă a Delegațiunilor situațiunea internațională a mai cedat mult din încordare.

In conțelegere intimă cu aliații guvernul Maiestății Sale și-a dat silința sa conlucre la menținerea și consolidarea păcii Europei prin cultivarea relațiunilor celor mai confidențiale față de toate cabinetele.

Suirea pe tron a principelui Wilhelm de Albania oferă garanție pentru o desvoltare prosperă a noului principat.

Dorințele cele mai bune ale Maiestății Sale i. și r. apostolice insoțesc pe înaltul domnitor în munca sa culturală pacinică.

Cerințele administrațiunii armatei se mișcă în limite normale.

In fața curentului rapid în desvoltarea flotelor tuturor puterilor a devenit indispensabilă reclamarea unei sume mai considerabile pentru desvoltarea mai departe a marinei de răsboiu.

Prin începerea construirii de căi ferate nouă în Bosnia și Herțegovina se satisface o necesitate neamânavră strategică și economică.

Insărcinat din partea Majestății Sale imperiale și regale apostolice să exprim asigurarea deplinei încrederi prea inalte în probatul D-Voastră spirit de jertfă și în zelul D-Voastră patriotic, Vă salut din inimă și doresc cel mai desăvârșit succes lucrărilor D-Voastră.

Expozeul contelui Berchtold în Delegațiuni.

In ședința primă a Delegațiunilor contele Berchtold a făcut următorul expozeu:

— După vremile tulburi, cari s'au reoglindit în expunerile mele cele din urmă făcute înaintea onoratelor delegațiuni asupra situațiunei externe, sub influența trebuinței generale de pace în raporturile internaționale s'a produs un period de simțită liniște în care procesul de licvidare a evenimentelor istorice petrecute, precum și noua orientare politică izvorîtă din acelea se efeptuiește treptat. In comparație cu epoca anului trecut chiar și în lunile urmate ultimilor ședințe putem remarca un număr mult mai mic de evenimente externe, cari pentru interesele monarhiei pot fi luate în considerare.

Albania.

Creiarea unui stat albanez prin urcarea pe tron a prințului Wilhelm a devenit fapt împlinit și împrejurarea, că noul domnitor a fost primit din partea poporului albanez cu entuziasm general și că toate marile puteri l'au salutat cu simpatie, constituie un bun augur pentru succesul înaltei sale misiuni. Constituirea unui guvern compus d n elemente albaneze încă se poate privi ca o poziție activă a tânărului stat.

Nu se poate tăgădui, că situațiunea până acum neclarificată în părțile Epirului date Albaniei este potrivită să procure serioase griji factorilor conducători în Durazzo. Se știe, că fixarea frontierei Albaniei de sud i s-a notificat guvernului grecesc pe baza protocolului din Florența și acelui guvern i s'a fixat un termen pentru evacuarea gradată a acestui teritor. Din partea grecească însă în nota din 21 Februarie a. c. s'a accentuat, că ar fi interes public, ca în vederea retragerei trupelor grecești să se iele dispoziţiuni pentru asigurarea vieții și averii locuitorilor autotoni, în care scop autoritatea ar trebui să se transpună unei puteri în toată regula. Afară de aceasta s'a mai cerut și o regulare de graniță, care ar fi avut ca urmare o cedare de teritor pe seama Greciei in valea dela Argyrocastro și pe seama Albaniei la litoral. In stârșit guvernul grec s'a rugat să i se dea posibilitatea, să poată liniști poporațiunea din părțile Epirului cedate Albaniei prin asigurarea dată în numele Europei, că drepturile și libertățile ei vor fi asigurate în mod corespunzător.

Noi, dimpreună cu Italia, am grăbit să facem în Atena verbal comunicări liniștitoare. cari au fost primite din partea guvernului grecesc cu mulțumită și cari au făcut posibilă acestui guvern să dea declarațiuni mulțămitoare în cameră.

După lungi pertractări între singuraticele cabinete a succes într'adevăr să se compună o notă comună către Grecia, care s'a și predat în Atena și la care guvernul grecesc a răspuns dând asigurarea, că ordinul pentru evacuare se va emite imediat Cu evacuarea completă a teritorului albanez se va produce însă o situațiune esențial mai clară dându-i-se pe de-o parte guvernului albanez posibilitatea de a restitui ordinea pe teritorul său de altă parte luându-li-se răsculaților ori ce iluzie asupra ținutei guvernului grecesc.

Griji mai mici decât cea a consoli-

dării raporturile în teritorul limitrof din sudul Albaniei a produs până aci delimitarea Albaniei de nord. Comisiunea internațională, căreia îi revine datoria să trasăze definitiv pe teren granița dela Nord și Nordost acum de curând și-a reluat activitatea întreruptă în timpul de iarnă. Se părea că se vor naște greutăți prin aceea că semințiile albaneze Hoti și Gruda, care revin Muntenegrului, s. pregătiau să se opună suveranității noui și guvernul muntenegrean s'a văsut necesitat a disloca trupe la graniță. Spre a preîntimpina ori ce neînțelegeri și încălcările ce puteau izvorî din acelea, am inițiat delegarea comisiunei de limitare în ținutul din chestiune.

Celelalte rectificări de graniță, cum ele rezultă din tractatele de pace dela București și Constantinopol. au devenit realitate, după ce autoritatea nouă de stat pretutindenea a ajuns la vigoare. Deoarece arondările noui nu corespund pretutindeni raporturilor etnice, aceste prefaceri politice n'au putut să se întâmple pretutindeni absolut fără conturbațiuni. fără incidente adânc regretabile cari în Balcani aparțin miiloacelor de acțiune a propagandei naționale. Să sperăm, că acestea procedeuri incompatibile cu concepțiile fundamentale ethice ale alcătuirilor moderne de stat nu vor fi trecute în era nouă, în care intră acum Balcanul. Apărarea minorităților decisă prin reuniunea din Londra să servească în acest caz ca memento.

Raportul nostru cu statele singuratice ale peninsulei balcanice, precum mi-am luat ocaziune a accentua aceasta și în decursul ultimei sesiuni a delegațiunilor, este animat de cea mai mare bunăvoință pentru desvoltarea liberă și independență a acestor state nemijlocit învecinate cu noi și sperăm, că acțiunea pacinică de regenerare, căreia ele voiesc a se dedica după răsboaiele sângeroase și pline de pierderi din timpurile mai recente, va fi prielnică pentru prosperarea mai departe a relațiunilor noastre cu dânsele.

Relațiunile cu Serbia.

In decursul crizei balcanice Serbia a putut să se convingă din nou, că noi nutrim cea mai întinsă prevenire față de desvoltarea ei. Dacă înțelegerea aceasta până acum tot n'a putut încă să pătrundă, aceasta n'are să ne conturbe în direcția noastră de a cultiva, bine înțeles cu considerarea intereselor noastre proprii, relațiile posibile cele mai prietenești cu regatul vecin.

In acestea relații predomină în momentul de față tratativele, cari au fost inițiate cu guvernul regesc în chestia căilor ferate orientale.

Se știe, că soc. căilor ferate orientale. în care majoritatea o are capitalul austro-ungar, a înaintat guvernului sârbesc cererea, ca acelea linii, cari după erumperea răsboiului au fost ocupate de armata sârbească, după terminarea răsboiului să fie redate societății. Din parte sârbească s'au făcut greutăți în această privtnță, dar guvernul dela Belgrad deja a declarat că este gata a intra în discutarea întregului material și tratativele începute în luna Martie sunt încă în curgere.

Muntenegru.

Noi totdeauna am nizuit a întreținea bune relații cu statul vecin muntenegrin Criza acum terminată a produs în repețite rânduri, în contra voinței noastre, divergințe de păreri între noi. Sperăm, că acum, când guvernul muntenegrin a declarat că va respecta concluzele dela Londra și va cultiva cu Albania raporturi corecte, relațiile noastre prietenești nu numai nu vor suferi noui perturbațiuni, ci se vor întări chiar.

Bulgaria.

Decursul celor două alegeri pentru Sobranie a adus dovada, că Bulgaria după decepția produsă prin rezultatul crizei se nizuiește să vindece rănile pricinuite prin răsboiu și noi privim aceste nizuinți cu simpatie. Intrând în era reculegerii pacinice a puterilor sale Bulgaria în primul rând va avea să-și apropieze nouile teritorii și să le ridice culturalicește, iar în lucrarea aceasta ea nu va fi lipsită nici pe viitor de sprijinul nostru economic.

In înțelegere cu ambele guverne avem de gând ca raporturile noastre comercialepolitice cu Bulgaria, cari până aci fuseseră întemeiate pe alte premise, să le facem mai active și în privința aceasta s'a și intrat în atingere cu guvernul din Sofia. Cu toate că aici s'au manifestat cele mai bune dispozițiuni față de intențiunile noastre, totuși nu s'au putut începe încă tratative concrete, deoarece guvernul bulgar a fost până acum prea ocupat cu cele două alegeri și cu chestiunile de politică internă.

Grecia.

Greutățile vremelnice, iscate cu privire la constituirea Albaniei și anume referitor la fruntaria sudică a acesteia n'au putut întru nimic să conturbe relațiile noastre prietenești cu Grecia, cari se întemeiază pe comunitatea intereselor noastre reciproce. Pentru mine a fost de mare preț, că cu prilejul vizitei, pe care d. Venizelos a făcut-o în Februarie la Viena, am putut constata, că la Atena bunele noastre dispozițiuni pentru Atena nu sunt rău înțelese și sunt corect apreciate. De atunci am început tratative cu guvernul grecesc, cari au de obiect încheierea unui nou tratat comercial, a unei convențiuni referitoare la navigațiune și la căile ferate. Recunoaștetea necesității regulării în bună înțelegere a acestui mare complex de chestii economice din partea tuturor factorilor interesați și buna voință manifestată pentru a ajunge la înțelegere, îndreptățesesc speranța, că opera obositoare a negociatorilor va duce la rezultat.

Turcia.

Nutrim dorința, ca Turcia, care cu toate pierderile suferite în marele răsboiu cu statele creștine din Balcani a rămas totuș un element în Orientul apropiat, să-și consolideze proprietatea. Apreciind după merit însemnătatea înaltă a existenței mai departe neștirbite a factorului de putere otoman, vom nizui să dăm tot ajutorul nostru posibil la promovarea întăririi statului și a prosperării economice a Turciei. Interesele noastre în acestă privință sunt și politice, și economice. Mai bine vom servi acestea interese cultivând raportul nostru prietinesc față de Inalta Poartă.

România.

In România după criza din Balcani s'au remarcat curente, cari — evident plecând dintr'o apreciare rău înțeleasă a ținutei noastre în cursul crizei — a luat vremelnic un caracter neprietenos față de monarhie. In discursul său din 3 Ianuarie a. c. ministrul președinte de atunci d. Maiorescu a luat poziție față de asemenea tendințe și a respins acuzele aduse în contra monarhiei ca fiind absolut neîntemeiate, ceeace se dovedește de alttel în deajuns și prin publicațiunile »Cărții verzi« a României și celei roșii a noastre. Dacă noi nu putem să închidem ochii față de amintitele întâmplări, totuși suntem de altfel deplin convinși că nici un bărbat politic serios al statului vecin nu se poate gândi să pună în joc marile avantagii, cari s'au oferit țării prin raporturile prietenești strânse cu noi. Actualul guvern român asemenea în repețite rânduri ne-a asigurat că va nizui a păstra caracterul plin de încredere al raporturilor reciproce dintre noi.

Tripla Alianță.

Trecând la raportul cu marile puteri aș dori să accentuez înainte de toate, că Tripla-Alianță, care și-a dovedit din nou tăria în cursul evenimentelor din criza balcanică, formează neschimbat baza fundamentală a politicei noastre externe.

Vizitele pe cari Majestatea Sa împăratul Wilhelm, Inaltul Aliat al Augustului nostru monarh le-a făcut la Schönbrunn și la Miramar, vizite cari isvorăsc din sentimente personale prietenești, cari însă exprimă totodată simbolic raportul intim de alianță între cele două puteri centrale, au fost primite la noi cu calde simpatii.

Puțin timp după aceea am avut plăcerea să pot saluta la Abbazia pe ministrul de externe italian. Repețitele convorbiri, prilejuite de această întâlnire, m'au întărit în convingerea, că nouile formațiuni în apropiatul orient au întemeiat noui comunități de interese între cei doi aliați și că politica inaugurată în această direcție din ambele părți ne duce pe aceeaș cărare spre lucrare comună. Rezultatele, cari s'au produs prin această orientare atât pentru păstrarea păcii europene, cât și pentru asigurarea libertății și a echilibrului în Marea-Adriatică sunt conform însemnătății lor deplin apreciate în cercuri largi ale poporațiunei din monarhie și din Italia și sunt potrivite să justifice direcțiunea apucată, pe care voim a o urmări și mai departe în înțelegere plină de încredere reciprocă

Decursul crizei balcanice n'a rămas fără o atingere oarecare a sistemului de echilibru politic între marile puteri. Deși cele două grupări ca atări există mai departe și sistemul acesta se manifestă și acum la tractarea chestiunilor europene, totuși și pe acest teren se resimte o oarecare discordare.

Anglia.

Deja în ultima sesiune a delegațiunilor am putut să arăt, că Anglia, în momentele hotărîtoare de repețite-ori și-a validitat cuvântul în înțeles păciuitor și în măsură considerabilă a contribuit la aplanarea pacinică a diferențelor ivite. In ținuta Angliei de atunci și în cea observată în urmă am putut remarca nizuința de a preîntâmpina în viitor asemenea primejdii, cari au periclitat prin evenimentele din trecutul cel mai apropiat pacea Europei. O asemenea politică e potrivită de a înlătura neînțelegerile, cari se pot ivi între cele două grupuri de puteri și de a mitiga scăderile, cari sunt proprii activității practice a unui sistem rigid de echilibru.

Ce privește special raporturile noastre cu Anglia, acelea corăspund spiritului prietiniei tradiționale, care leagă monarhia cu regatul. Vizita mai îndelungată, pe care marina Britaniei din Mediterană se pregătește să o facă litoralului nostru, ne va oferi ocaziunea de a da expresiune acestor sentimente tradiționale ale noastre.

Rusia.

Relațiile noastre cu Rusia au caracterul unei prietenii durabile. In considerarea tendințelor expres pacinice ale imperiului rusesc și a problemelor mari culturale cari și le-a pus economia națională rusească credem, că putem să ne așteptăm la o mai departe pacinică desfășurare a relațiunilor noastre.

Francia

La discuția budgetului în cameră acum de curând ministrul-președinte francez în cuvinte pătrunse de adâncă admirație a amintit de adânca înțelepciune, cu care Augus-tul nostru domnitor conduce soartea monarhiei. Aceste simpatice declarațiuni au produs la noi sinceră satisfacțiune. Suntem dispuși a vedea în ele un simptom prețios al dorinței guvernului francez de a cultiva cu monarhia relații reciproce prietenești, cărora la noi li s'a atribuit totdeauna o înaltă însemnătate politică pentru desvoltarea pacinică a vieții internaționale.

Cum evidențiază din cele expuse relațiunile monarhiei cu singuraticele puteri sunt peste tot de natură mulțumitoare.

Monarhia ca factor de pace.

După atacurile, la cari din unele părți am fost expuși în zilele înfierbântate ale gravei crize balcanice pentru apărarer celor mai elementare interese de viață ale monarhiei, s'a înstăpânit tot mai mult apreciarea calmă, că monarhia într'o epocă de conflagrațiuni generale în apropiatul Orient, chiar la pragul nostru, a păsit ca un factor de putere conservativ, ca element al ordinei și al liniștei, ca o bastiune a păcii.

Spre a putea păstra și pentru mai departe această poziție în inima Europei înarmate și gata de luptă, au fost ridicate mari pretenziuni față de capabilitatea de jertfă a monarhiei și va fi de datoria factorilor competenți de stat și sociali, a ține socoteală de această împrejurare printr'o îngrijire dublată de desvoltarea tuturor premiselor economice ale acestei situațiuni. Intrucât ministerul de externe poate să aibă parte în această privință, noi prin clarificare, prin inițieri și sprijinire direct și indirect prin organele supuse vom da tot sprijinul nostru spiritului pământean de întreprindere în străinătate.

Deschiderea economică a unor ținuturi întinse în celelalte continente, pe cari în deceniile trecute puterile europene le-au luat în exploatare, au produs valori noui și au desvălit noui orizonturi, cari și pentru noi pun în vedere muncă și folos pentru spiritul creator al întreprinderilor. Sunt vesel putând constata, că în monarhie se manifestă interes crescând pentru aceasta, care, să sperăm, se va manifesta tot mai intensiv și care poate fi sigur de cel mai călduros sucurs al nostru.

După terminarea expozeului delegațiunile și-au amânat ședințele până pe 6 Mai la orele 4 d. a.

Două șezători pe Tocile.

Corul bisericei de pe Tocile a aranjat de Postul Paștilor două șezători, sub auspiciile despărțământului Brașov al «Asociațiunii».

Prima șezătvare a avut loc Duminecă 2 Martie v. a. c în localul școalei gr. or. rom. Din partea despărțământului nu a fost nimeni de față. Șezătoarea a deschis-o corul mixt bine instruat al bisericei Sf. Treimi de pe Tocile, sub dirigența D-lui *G. Mèrcheșanu* esecutând corurile: «Sfânt», și «Pre Arătătorul». D-șoara *Marina Brenci* a declamat cu multă drăgălășie «Dușmancele» de G. Coșbuc. D-l inv.-dir. subst. *Radu Prișcu* a cetit interesanta conferență. *„Unele greșeli ale părinților în creșterea copiilor"*.

A declamat apoi, producând mult haz, d-l *Const. Purcărea,* anecdota «Pușca Țiganului». D-l inv.-diacon *Candid C. Mușlea* a cetit o conferență de actualitate: *„Școală și meserii pentru poporul nostru din Șcheiu"* Ambele conferențe au fost ascultate cu mult interes de publicul ce umpluse sala ce mare a școalei. Ca încheiere corul mixt a executat corurile: «Trei colori» și «Plugar și ostaș».

A doua șezătoare s'a ținut Duminecă, în 16 Martie v. în acelaș local. A cântat și de astă-dată corul bisericesc: «Pre Arătătorul» și «Pre Tine Te lăudăm» iar d-șoara *Brenci* a declamat cu mult temperament «Ispita» de Coșbuc. A urmat apoi primul conferențiar, d-l *Dr. Aurel Dobrescu* medic, cu o conferență cât se poate de interesantă și instructivă despre ravagiile alcoholului. Cele spuse le-a ilustrat cu exemple convingătoare, arătând totodată și scopul D-Sale: Inființarea în Scheii-Brașovului a unei ligi de temperanță, despre care va vorbi mai pe larg în altă ocaziune. — Dumnezeu să-i ajute! — Conferențiarul a fost viu apladat.

D-l *Traian Purcărea,* cunoscut ca bun declamator și diletant, a predat cu mult haz anecdota: «A crescut omul», de Speranță. Apoi d-l inv.-diacon *Nic. Furnică* a ținut o interesantă conferință despre păcatul desfăimării și despre ținerea neclintită la biserica strămoșească. A declamat apoi d-l *Vas. Ardelean*: «Noi vrem pământ» și d-l *Dum. Saftu* anecdota «Vaca neagră». Ca încheiere corul a executat: «Nu-mi place» de Vidu și între ascultători s'au împărțit gratuit mai multe broșuri deale «Asociațiunei».

N-ar strica ca astfel de șezători să se țină cât mai des în Scheiul nostru.

Două ordinațiuni ministeriale.

D-l ministru de culte și instrucțiune publică *Dr. Béla Iankovich* a emis două ordinațiuni ministeriale.

Ordinațiunea ministerială Nr. 52.261 din 1914, se referă la *edificiile școlare și la locuințele învățătorești*, scoțând din vigoare cele două ordonanțe ale lui Wlassics din 1897 pe motiv că ezecutarea acestor ordonanțe a avut drept urmare dări suplimentare grele pentru comunele mai mici. Ministrul Iankovics reduce dispozițiile oneroase ale ordonanțelor lui Wlassics și le estinde și asupra școalelor confesionale.

A doua ordonanță, *Mr. 1797/1914* scoate din vigoare ordinațiunea contelui Apponyi cu privire la *catechizare*.

Considerând legătura strânsă dintre catechizare și vieața religioasă, țin că se poate admite, ca în institutele poporale de învățământ, cele de stat, comunale și cele susținute de particulari și societăți, adecă în cele șase clase ale școalelor elementare poporale și cele civile, în preparandiile pentru învățători și învățătoare, precum și în institutele preparandiale pentru institutoare la asilele de copii *catechizarea elevilor să se facă în limba maternă a acelora*

In continuare inspectorii reg. școlari se învită, ca să esecute aceste dispoziațiuni și să raporteze imediat ministrului plângerile de orce soi ce s-ar ivi în privința catechizării elevilor în limba lor maternă. De încheiere ministrul dă espresiune convingerii sale, că aceste dispoziațiuni vor contribui la »întărirea rezultatului creșterii patriotice în școalele noastre.

Vă provoc, ca considerând acest ordin principial al meu, să binevoiți a dispune astfel, ca și în acele institute poporale de învățământ, cari ar fi cercetate de elevi cu limba maternă maghiară în ori ce număr catehizarea elevilor cu limba maternă maghiară să se facă în limba maternă a acestora.

Am dat totodată îndrumare inspectorilor regești de școale, ca întru cât s'ar ivi vre-o plângere în privința catehizării elevilor în limba lor maternă (din partea părinților, curatorilor, scaunelor școlare, directorilor învățătorilor s. a.) inspectorii reg. de școale să-mi facă imediat arătare pentru de a recerca autoritățile bisericești competente să ieie dispoziațiunile în consecință.

Vă rog, în sfârșit, ca în privința catehizării în institutele poporale de învământ de sub iurisdicțiunea Dv. să binevoiți a lua aceleași dispoziațiuni.

Nu mă îndoiesc, că această dispoziațiune va contribui, ca și catehizarea prin urmările ei religioase-morale va majora și va întări rezultatul creșterii patriotice în școalele noastre.

Budapesta, 24 Aprilie 1914.

Iankovics Béla m. p.,
ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică.

Mișcarea imobilelor rurale în Ardeal.*

»Rev. Econ«.

Arealul pământului cultivat în cele 16 comitate ale Ardealui (cu comit. Sălagiu) are o întindere de 6.700,000 jugăre cat. în valoare totală de $2^1/_2$ miliarde coroane,

Din arealul acesta acum 15 ani a fost în mâni maghiare pământ în preț de $1^1/_2$ miliarde, adecă 54%. In mâni românești și săsești se aflau cu ceva mai mult de un miliard, adecă 46%.

Din stocul acesta Maghiarii au pierdut în ultimii 10 ani K 58.824,000 în favorul Românilor, și 10.928,000 în favorul Saților; total K 69.752,000.

Suma aceasta reprezentă 5% din vaoarea proprietății maghiare de acum 10 ani, adecă 2.7% ajungem la o pierdere de $8^1/_2$%.

Starea de azi, va sà zică, ar fi cu $8^1/_2$% mai rea pentru maghiari, decât acum 15 ani; și reprezintă tocmai proporția inversă de atunci, adecă 46% pentru maghiari și 54% pentru Români și Sași.

Acum 15 ani proporția moșiilor mai mari de 100 jug. a fost următoarea:

In mâni maghiare au fost 2823 moșii cu 1.891,836 jug.; în mâni săsești 285 moșii cu 115,142 jug. și în mâni românești 804 moșii cu 242,573 jug.

Va să zică Naghiarii posedau 81% din arealul întreg al moșiilor de peste 100 jug. și numai 19% cădeau pe Sași și pe Români.

Față de 1089 de proprietari sași și români, cu moșii de peste 100 jug., erau 2893 de proprietari maghiari.

Intinderea medie a unei moșii erà de 676 jug. la Maghiari, 404 jug. la Sași și 31 jug. la Români. Aceasta erà încă o stare suportabilă. Azi însă și în această privință stau lucrurile de tot altfel. In ultimii 15 ani Maghiarii au pierdut 700 moșii de peste 100 jug. și în schimb au cucerit dela Sași și Români 100 de moșii de felul acesta.

Deci în privința aceasta s'a schimbat proporția astfel, că pe când inainte de 15 ani erau 2800 de propietari maghiari față de 1100 străini, acum sunt numai 2200 față de 1700.

* Spicuiri din o conferență recentă ținută nu de mult la camera comercială din M.-Ocorheiu

Cronică.

Aviz! Societatea sodalilor români «Lumina» din Brașov își va face excursiunea în Stejeriș (Maialul) Duminecă în 4 Maiu st. v. 1914. In caz de timp nefavorabil se va amâna pe Dumineca viitoare.

—o—

Aniversarea nașterii Regelui Carol. Luni s'au împlinit 75 de ani dela nașterea Maiestății Sale, Regelui Carol al României. Cu prilejul acesta s'au oficiat pretutindenea în țară servicii solemne divine, și Maiestatea Sa a primit felicitări dela toți domnitorii Europei. Maiestatea Sa, Impăratul și regele nostru Francisc Iosif I. și-a esprimat doririle de bine într'o călduroasă scrisoare, trimisă Regelui Carol.

—o—

Călătorie de studiu Un grup mai mare de studenți universitari din Belgradul Sârbiei a sosit la Budapesta în călătorie de studiu. Studenții au stat trei zile în capitală și au vizitat mai multe instituții de artă și știință.

—o—

† Baronul Géza Fejérváry. Sâmbătă la orele 6 seara a decedat în Viena fostul ministru-president ungar, baronul Géza Fejérváry, în etate de 81 de ani.

—o—

Festivitate de incheiere. Prelegerile dela universitatea din Budapesta au să se stârșească zilele acestea. Mercuri în 13 Mai se va ținea obișnuita festivitate de incheere a anului școlar. Cu acest prilej se vor distribui premiile pentru lucrările cele mai bune, prezentate la concurs de studenții universitari.

—o—

Artă. In Veneția s'a deschis a noua expoziție artistică internațională. Aproape toate statele participă cu număroase obiecte de artă. Sunt multe lucrări trimise din Anglia și câteva tablouri din Ungaria. Arta decorativă este asemenea bine reprezentată.

—o—

Congres antialcoolic. La congresul antialcoolic din Ungaria ce se va ținea la toamnă în capitala țării, s'au anunțat următoarele prelegeri: Administrația și mișcarea antialcoolică; Problema statului în combaterea băuturilor alcoolice; Familia și școala; Despre lucrările de agricultură; Salvarea alcoolicilor; Artă, literatură și alcool.

—o—

Măsură înțeleaptă. La Paștile ortodocșilor, cum se anunță din Petersburg, în toate trei zilele a fost oprită vânzarea de băuturi spirtuoase. Este primul an în care s'a luat măsura aceasta, care s'a dovedit de foarte potrivită. De astădată nu s'au văzut la sărbători decât oameni cu fețe deschise și treji. In alți ani poliția trebuia să aresteze cu sutele pe cei turtiți de băutură.

—o—

Cum va fi luna lui Mai? Este cunoscut, că vremea din Florar e de mare insemnătate pentru economie și în deosebi pentru pomii în floare. O revistă germană a studiat datele privitoare la apăsarea aerului în ultimii 23 de ani și a constatat că barometrul s'a coborât mai jos în 1894, 1898, 1902, 1906 și 1910, va să zică tot la 4 ani. Astfel și în anul curent 1914 se crede că apăsarea aerului va fi mai mică decât de obicei; prin urmare vom avea călduri și ploi. Inghețul din Mai, de care se tem grădinarii, de astădată nu se va ivi. Este nădejde prin urmare s'avem o bogată recoltă de poame. Vom vedea acuși, întru cât se va realiza prognosticul revistei.

Mulțămită publică.

La producțiunea Societății sodalilor români »Lumina« din loc, aranjată a doua zi de Paști 6/19 Aprilie 1914 au binevoit a suprasolvi următorii D-ni și D-ne:

D-na Elena Sabadeanu 10.— cor; Arseniu Vlaicu director, Elena Popoviciu, C. Popoviciu, Dr. Nicolae Stinghe câte 5.— cor.; Ioan I, Ciurcu, Lacea câte 3.— cor.; Dr. Alexandru Suru 2·60 cor.; Dr. Pop, Dr. Ienei, Blaga, Dr. Nițescu, N. Garoiu. D-na Jianu, C. Mușlea, D. Roncea jun., M. Dima, Dr. Sbarcea N. N., H. P. Petrescu câte 2.— cor.; Eugen Bârsan 1·80 cor.: N. Grădinar, M. Cacâs, Dr. Glăjar, G. Moșoiu, W. B, George Szöcs, Petru Pavel, N. N., I. Lenger, Jean Gârnețiu. Șt. Căpățină. Ionescu R., N. Oltean, M. Median., G. Bădițoiu, V. Bărbier, Tr. Chicomban, G. G. Muntean, G. Burețea, G. Mic. V. Mic, A. Sămărghițan, Enea C. Radu Colacea, N. Colacea, Ioan Fl. Muntean, C. Tiu, N. N. Ioan Furnică, Dr. Lacea, G. Moise, G. Olfean, Ec. Urzică. Fl. Pernea, Mina Coliban, Melania Üveges, V. O., N. N., N. Ardelean, P. Dima, N. N. Bertalan Rozsika, Ioan Solomon, N. Navrea, M. Cristan, M. Russu, G. Bucă câte 1.— cor. I. G. Eremie 80 fil.; I. Prunache, Buștea Ioan G. Muntean câte 60 fil.; Măzărescu, A. Handrea, Par. Deju, Par. Spuderca, T. Mureșan, Vasile Iordache, Tini Urzică, Rev. Oltean, N. Spuderca câte 50 fil.; Aron Dopokad, Stefan Benedek, R., Maria Retta, M. Drăgan, Iosif Tătar, G. Bârsan, M. Alexe, M Gal, Par. R., Par. Zamfir, R. Grădinar, Fros. Cristolovean, N. Gârneț, G. Iclozan, N. N., T. M.. D. Ursoiu, Par. Preșmerean, N. Stinghe, D. Cârstea, N. Ardelean, G. Ardelean, M. Sulică, V. Fulga, C. I. Pitiș, El. Burbea. N. P, Fl. Sibian, I. Orghidan, V. Fulga jun., M. Stinghe, N. Grădinar, I. Stinghe, I. Peligrad, V. Oltean, P. Morar, D. Gonțea, Ploscă C. G. Gonțea, Iulius Pepert. El. Benghea. Ioan Frunză, I. Pulpaș, M. Căpățină, I. Jalea, M. Zărnovean, Ec. Chiroiu, Marina Chiroiu, N. Mircan, D. Săcăroiu, N. Grădinar Et. Peligrad, N. Cacâs, Spuderca, C. Birt, G. Orghidan. I. Gal, N. N., R. Gușu, N. Avrigean, Ec. Stinghe, El. Maelat, Et. Mitoc, I. Bădițoiu, P. Zamfir, M. Furnică, R. Bădițoiu, P. Brânză, G. Loga-Negru, Ec. Ardelean, Iosif Notar, câte 40 fil.; Ioan Barbu. M. Ardelean, N. Ivan, I. Bratu, M. Cucu câte 30 fil.; N. N., I. Alexe, I. Gal Anghel. Par. Dobri, C. Muntean, Ioan Ilie, Alexe Mureș. M. Gămulea, Elisabeta Victoria Pipoș, Iosif Preda. D. Glăjar, I. Boambăn, Const. Pitiș, Fl. Gal, Vasile Velican, Ioan Pițiș, G. Văcar, I. Coliban, G. Bunghez, N. B., I. Ader, N. Muntean, Ioan I. Muntean, G. Măzgărean. N. Măzgărean, A. Ardelean, N. Zsulka, G. Curcă, G. Fibrich, N. Ardelean, M. Moldovan, Șt. Chiroiu, V. Guran, Toma Iliescu, Efr. Negușiu, I. Bârsan, Mar. Chiroiu, M. P., N. N., D. Călin. P. Tiu, E. Colcer, Par. Navrea, Lupșan, N. Bărbier, A. Cucu, V. Clipea, Șt. Furnică, I. Muscal, M. Pestrea, M. Furnică, P. Râșnovean, V. Neamțu, M. Păcurar, P. Munteanu, G. Birt. M. Gămulea, F. Vili, D. Rusu câte 20 fil.

Aducem și pe această cale marinimoșilor donatori sincerile noastre mulțumiri.

Brașov, 24 April (7 Maiu) 1914.

Dr. Nicolae Stinghe — președinte. ***D. Ardelean*** — casier.

—o—

Convocare!

Membrii Corului bisericii Sftei Treimi de pe Tocile sunt învitați la

adunarea generală

care se va ținea **Duminecă în 27 Aprilie (10 Maiu) 1914 la 2 ore d. p.** în localul școalei de pe Tocile.

Brașov în 27 Aprilie (10 Maiu).

Neculae Furnică — vicepreședinte. **Ioan Chiroiu** — secretar.

—o—

Spre știre! Societatea sodalilor români «Lumina« din loc cu data de 25 Aprilie (5 Maiu) 1914 și-a mutat localul la școala normală din Prund.

De vânzare.

O casă în bună stare e de vânzare din mână liberă. Constătătoare din 2 odăi, 1 bucătărie și o cameră.

Doritorii de a o cumpăra să se adreseze la proprietarul casei.

Blumena, Str. Morilor Nr. 28.

De vânzare!

Casele din Pajiște B Nr. 12. constătătoare din 3 odăi, pivniță și grădină un rând, al doilea din 1 odaie și grajd de vite.

Doritorii să se adreseze la **Ioan Gal Pajiște B. Nr. 12.**

Editor și redactor responzabil: **Dumitru I. Vlaicu.**

Tipografia Ciurcu & Comp., Brașov.